

ТОРА ОР • ПАРШІ ВАЄШЕВ • МААМАР 1

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען

«I оселився Яаков у землі перебування
свого батька, у землі Кнаан»

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

likuteitorah.com/uk/torah-ohr/vayeishev/1/

1 וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען. להבין ענין זה גם כפל לשון בארץ מגורי אביו בארץ כנען.

«І Яаков оселився в землі, де його батько перебував як прибулець, у землі Ханаан». [Потрібно] зрозуміти це питання, а також подвоєне формулювання: «у землі, де його батько перебував як прибулець» [i] «у землі Ханаан».

הנה כתיב אתהלך לפני ה' בארצות החיים. שיש שני ארצות שהם ב' בחינת כלים להשראת חיים עליונים

Як сказано: «Я ходитиму перед Ім'ям Б-га (Гавая) в землях живих»: [тобто] є дві землі, які становлять два рівні посудин для перебування вищого життя.

(וכמו חיים לשון רבים כך ארצות לשון רבים). וביאור הענין צריך להבין למה נק' א"י [ארץ ישראל] בכל התורה ארץ כנען.

(І так само, як «життя» (хаїм) — слово у множині, «землі» також ужито в множині.) Щоб пояснити це, потрібно зрозуміти, чому в усій Торі Землю Ізраїлю названо «землею Ханаан».

והרי חם הוא אבי כנען ומה הוא היחוס שבח א"י [ארץ ישראל] בזה (גם להבין מ"ש כנען בידו מאזני מרמה) גם מה שכתוב ולא יהיה כנעני עוד בבית ה' צבאות ביום ההוא.

Адже Хам — батько Ханаана; то яка ж заслуга Землі Ізраїлю в такому походженні? (Також [потрібно] зрозуміти сказане: «Ханаан: у його руці — терези обману».) А також сказане: «І не буде більше ханаанця в домі Гаваї Цеваот того дня».

הנה נודע שכל התורה כולה נדרשת בזה לעומת זה כי כמו שיש לכן ועשו בקליפה

Відомо, що всю Тору тлумачать [за принципом] «одне навпроти іншого»: адже так само, як у світі оболонки (кліпи) є Лаван і Ейсав,

וכן שר הטבחים ושר המשקים וכו'. כך יש כל בחי' אלו בקדושה כי זה לעומת זה עשה אלהים.

так само й начальник м'ясників та начальник виночерпіїв тощо — усі ці рівні існують і у святості, адже «Б-г створив одне навпроти іншого».

2 והנה שלשה בני נח הם למעלה בקדושה ג' בחי' גווני קשת חיוור סומק ירוק.

І ось три сини Ноаха, перебуваючи нагорі у святості, становлять три рівні — кольори веселки: білий, червоний і зелений.

אלא שבהשתלשלות העולמות בבחינת נפילה ממדרגה אחר מדרגה נעשה חם גשמי אבי כנען. ולהבין ענין כנען בקדושה הנה כנען פירושו סוחר כמ"ש כנעניה נכבדי ארץ.

Але в ланцюзі послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут), через падіння з рівня на рівень, він став тілесним Хамом, батьком Ханаана. А щоб зрозуміти, що означає Ханаан у святості: «Ханаан» означає «купець», як сказано: «יְיָ קוּפְּצִי (кінанея) — найшанованіші на землі».

3 וכתוב כנען בידו מאזני מרמה. היינו עד"מ כמו הסוחר שיפזר ממון כסף וזהב ומוציאם מרשותו כדי להרויח ולהשתכר וכל עיקר כוונתו להיות מפזר ונוסף עוד.

І написано: «Кенаан: у його руці — оманливі терези». Тобто, за аналогією, це подібне до купця, який розкидає гроші, срібло й золото та випускає їх зі свого володіння, щоб отримати прибуток і заробити; увесь його намір — бути тим, хто «розсипає, а ще більше примножує».

כך הנה מקור נשמת ישראל שהוא בחי' כנ"י [כנסת ישראל] נמשלה בגלות לסוחר זה כדכתיב בא אחיך במרמה ויקח ברכתך. כי הנה כתיב עת אשר שלט האדם באדם לרע לו.

Так і джерело душ Ізраїлю, що є аспектом (бхіною) спільноти Ізраїлю (Кнесет Ісраель), під час вигнання уподібнюється цьому купцеві, як написано: «Твій брат прийшов із хитрістю і забрав твоє благословення». Адже написано: «Час, коли людина панувала над людиною на свою шкоду».

שע"י התלכשות השכינה בבחי' גלות בתוכם להשפיע להם ע"י זה מתבררים כל ניצוצות הקדושה כמו שאמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] לא גלו ישראל אלא להוסיף עליהם כו' להיות בלע המות וכי'.

Бо завдяки тому, що Б-жественна присутність (Шехіна) вдягається серед них у стані вигнання, щоб наділяти їх благом, очищуються всі іскри святості; як сказали наші мудреці, нехай буде благословенна їхня пам'ять: «Ізраїль був вигнаний лише для того, щоб до них додалися [навернені]» тощо, — щоб «Він поглине смерть» тощо.

4 ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ ונגלה כבוד ה' כי עין בעין יראו וגו'. וכמו שהוא בכללות העולם כך הוא בפרטות בכל נפש מישראל בעבודת ה'

«Дух нечистоти Я усуну із землі»; «і відкриється слава Імені Б-га (Гавая)»; «бо віч-на-віч вони побачать» тощо. І так само, як це відбувається у світі загалом, відбувається й окремо — у кожній душі Ізраїлю, у служінні Б-гу.

כי הנה הנשמה טרם ירידתה לעולם הזה להתלבש בגוף ונפש החיונית הבהמית היתה קשורה ומיוחדת במקורה ושרשה במאצילה ברשפי אש האהבה בטבע כשלהבת העולה מאליה כו'

Адже до того, як душа спустилася в цей світ, щоб зодягнутися в тіло та життєву тваринну душу, вона була пов'язана й з'єднана зі своїм джерелом і коренем — з Тим, Хто її еманував, — у вогненному полум'ї природної любові, наче полум'я, що здіймається само собою, тощо.

והיה לה בחי' אהבה ויראה טבעי' [טבעיים] בגילוי רב שהוא בחי' כסף וזהב. כסף מלשון נכסף נכספת דהיינו בחי' אהבה.

Вона мала рівень (бхіну) природної любові й трепету (агава ве-йіра), що були широко розкриті в ній, — це був рівень «срібла й золота». «Срібло» (кесеф) походить від вислову «ніхсоф ніхсафта» — «ти дуже прагнув»; тобто це бхіна любові.

5 וזהב מצפון יאתה שהוא בחי' שמאל שהוא בחי' יראה ואח"כ כשירדה הנשמה לעולם הזה להתלבש בגוף הגשמי

I «золото приходить із півночі», що є рівнем (бхіна) лівої сторони, тобто рівнем трепету. А згодом, коли душа зійшла в цей світ, щоб вдягнутися у фізичне тіло,

הנה גם בחי' אהבה ויראה שהיה לה הם מסותרות ומכוסות בלב הגשמי ואינה יכולה לראות באהבה ויראה בהתגלות כל כך כבתחלה, ונמצא שנגרעו האהבה ויראה מערכם.

навіть рівень любові й трепету (агава ве-йіра), який був у неї, прихований і покритий у фізичному серці, і душа не може сприймати агаву ве-йіра настільки відкрито, як спершу; тож виходить, що агаву ве-йіра знизилися відносно свого рівня.

6 וא"כ למה זה ירדה הנשמה לעוה"ז מאחר שהיא ירידה גדולה וגרעון גדול מבתחילה. אך הנה כתיב טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף.

Якщо так, то чому душа спустилася в цей світ, адже це великий спуск і велика втрата порівняно з її попереднім станом? Але написано: «Тора з уст Твоїх краща для мене за тисячі золота й срібла».

אלפי לשון לימוד כלומר שיש לי יתרון ומעלה בתורת פיך בעוה"ז יותר מבחי' זהב וכסף שהיתה הנשמה למודה בהם בתחלה.

«Тисячі» (альфей) — це вислів, пов'язаний із навчанням. Тобто я маю перевагу й піднесення у «Торі з уст Твоїх» у цьому світі — порівняно з рівнем «золота й срібла», до яких душа була звична (лемуда) спочатку.

7 והענין כמו שאמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] יפה שעה אחת בתשובה וכו' כי ע"י תשובה עילאה מעומקא דלכא תהיה דביקת הנפש באלהים חיים יותר נפלאה ברעותא דלכא

А справа тут така, як сказали наші мудреці, благословенної пам'яті: «Краща одна година повернення (тшува)», тощо. Адже завдяки вищій тшуві, що походить із глибини серця, єднання душі з живим Б-гом буде дивовижнішим — у прагненні серця (реута деліба),

כמ"ש לקמן, ונמצא שאע"פ [שאף על פי] שיש לה גרעון באהבה ויראה טבעי [טבעיים] שבחיצונית הלב הגלויים מ"מ יהיה לה יתרון בבחי' רעותא דלכא בנקודת פנימית הלב כיתרון האור הבא מן החשך דוקא.

як буде пояснено нижче. Отже, хоча вона втрачає природну любов і трепет (агава ве-йіра), що виявляються у зовнішньому вимірі (хіцоніют) серця, проте здобуває перевагу на рівні (бхіна) прагнення серця, у точці внутрішнього виміру (пніміют) серця, подібно до «переваги світла [що постає] з темряви» — саме так.

8 וביאור הענין כי הנה כתיב אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים. פי' ע"ד מ"ש אני ה' לא שניתי ואתה הוא קודם שנברא וכו'

І пояснення суті таке: написано: «Я перший і Я останній, і крім Мене немає Б-га (Елокім)». Тобто, відповідно до сказаного: «Я, Гавая, не змінився», і «Ти був [таким самим] до створення світу» тощо,

כלי שום שינוי כי אין בריאת עולמות עליונים ותחתונים תופסים מקום כלל וכולא קמיה כלא חשיב ממש.

без жодної зміни; адже створення вищих і нижчих світів зовсім не займає місця, і «все перед Ним справді вважається за ніщо».

9 ומבלעדי פיי מה שהוא זולת בחיי זו דהיינו באמצעות הזמן שנראה העולם ליש ודבר בפ"ע [כפני עצמו]

בחי זמן ומקום אין אלהים זולתי שהוא בחיי אלהים חיים ומלך עולם

A «крім Мене» означає те, що перебуває поза цим рівнем, тобто в плині часу, коли світ постає як щось існуюче, як самотійна річ, — на рівні часу й простору: [там] йдеться про Ім'я Б-га (Елокім): «немає Елокіма, крім Мене», — це рівень «живого Б-га (Елокім) і вічного Царя»,

כמאמר ומבלעדיך אין לנו מלך גואל וכו' שכל העולמות עליונים ותחתונים נתהוו מבחי מלכותו ית'

як сказано в молитві: «і крім Тебе, немає в нас царя, визволителя» тощо; адже всі вищі й нижчі світи постали з рівня Його царювання (Малхут), благословенний Він,

וכדכתיב מלכותך מלכות כל עולמים וגו' ושם עלו השגת כל הנבראיי [הנבראים] העליונים ותחתונים

[ותחתונים] אבל בהקב"ה בכבודו ובעצמו לית מחשבה תפיסא ביה

як сказано: «Царювання Твоє — царювання всіх світів» тощо. До цього рівня сягає осягнення всіх вищих і нижчих створінь. Але Святого, благословенного Він (Кудша бріх ху), у Своїй славі та самій Своїй сутності «жодна думка не може осягнути»,

כי הוא רם ונשא מגדר ההשגה ואינו נתפס בתוך עלמין לא בבחי ממלא ולא בבחי סוכב בשום שכל והשגה בעולם אלא ברעותא דלבא מקרב איש ולב עמוק.

бо Він піднесений і звеличений понад межі осягнення, і Його неможливо осягнути в межах світів — ані на рівні [світла, що наповнює всі світи] (мемале коль альмін), ані на рівні [світла, що охоплює всі світи] (совев коль альмін) — жодним розумом чи осягненням у світі; лише прагненням серця, «нутром людини й глибоким серцем».

10 וכמ"ש ממעמקים קראתיך ה' מפני כי בחיי רעותא דלבא נמשך מהתבוננות זו עצמה אם ישים אליו לבו

דלית מחשבה תפיסא ביה כלל והוא רם ונשא למעלי [למעלה / למעלת] מעלה עד אין קץ ותכלית אפילו מבחי חכמה עילאה.

Як написано: «З глибин я взивав до Тебе, Гавая». Адже прагнення серця народжується саме з цього роздуму, якщо людина зверне на це своє серце: жодна думка зовсім не може осягнути Його, і Він високий та піднесений, дедалі вище, без кінця й межі, навіть вище за рівень вищої мудрості (Хохма).

אי לזאת תכסף ותכלה נפשו לבטל במציאות אליו יתבי' [יתברך] לצאת ממאסר הגוף נרתקה ולהשתפך אל חיק אביה

Тому його душа прагнутиме й тужитиме, щоб у самому своєму існуванні цілковито втратити самотійність перед Ним, благословенний Він, вийти з в'язниці тіла, її оболонки, і вилитися в лоно свого Батька.

משא"כ הנשמה טרם ירידתה להתלבש בגוף היתה אהבתה ודבקותה בשרשה לפ"ע [לפי ערך] השגתה וכן לענין היראה:

Не так було з душею до її сходження, щоб вдягнутися в тіло: її любов і злиття зі своїм коренем відповідали [мірі] її осягнення; так само було й щодо трепету.

11 והנה בזמן שהיה בהמ"ק [בית המקדש] קיים היה נמשך בחינה זו רעותא דלכא מגילוי אא"ס [אור אין סוף]

בי"ה בהיכל קדשי קדשים כו' כמ"ש בתניא להיות בטל רצונו לרצונו ית' וכמ"ש כי תהיו לי ארץ חפץ.

А тепер, у часи, коли стояв Святий Храм, цей рівень — бажання серця — виливався з одкровення Нескінченного світла (Ор Ейн Соф), благословен Він, у Святилищі Свята Святих тощо, як пояснюється в Танія, щоб воля людини була самоусунена перед Його волею, благословен Він; і як написано: «Бо ви будете для Мене землею бажання».

אך בזמן הגלות הנה כתיב ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת וגו' משם דייקא דהיינו כשתבונן על ההיפוך מדרכי ה' איך שהוא רחוק מה' בתכלית הריחוק כמו עובר רצונו

Але в часи вигнання написано: «І звідти шукатимеш Ім'я Б-га (Гавая), твого Б-га, і знайдеш [Його]» тощо. Саме «звідти»: тобто коли розмірковуєш про протилежність шляхам Б-га, проте, наскільки це віддалене від Б-га — на якнайбільшу відстань, як той, хто переступає Його волю;

ומאין נשפע להם שפע וחיות להיות בהם חיות וקיום מרצונו ית' שרצונו ית' הוא המחיה אותם כמ"ש ואתה מחיה את כלם.

І [подумай], звідки до них надходять достаток і життєва сила, завдяки яким вони мають життя й існування з Його волі, благословен Він, адже саме Його воля, благословен Він, дає їм життя, як написано: «А Ти даєш життя всім».

אך על זה אמרו כמה ארך אפים לפניו שמבחי ארך אפים נמשך ונשתלשל ממדרגות עליונות דרך נפילה להחיות העכו"ם [העובדי כוכבים ומזלות] אף שהם עוברי רצונו.

Але про це сказали: «Яке велике довготерпіння перед Ним»; адже з рівня довготерпіння (ерех апаїм) воно сходить і розгортається з вищих рівнів, проходячи шляхом падіння, щоб давати життя народам, які поклоняються ідолам, хоча вони й переступають Його волю.

12 וזהו אם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו על אחת כמה וכמה שיושפע בחינת רצון עליון שהוא למעלה מעלה מגדר עלמין

І ось [у чому полягає міркування]: якщо [так] із тими, хто чинить у супереччя Його волі, то тим паче — з тими, хто виконує Його волю: їм буде дарований рівень вищої волі, що далеко-далеко перевищує межі світів:

שלא בבחי ירידת והשתלשלות המדרגות בבחי חכמה ומדות אלא בבחי פנימית נקודת הלב שהיא בחי תשובה עילאה שקדמה לעולם. וזהו כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך.

не через спускання та послідовне розгортання рівнів — на рівні мудрості (Хохма) й емоційних атрибутів (мідот), а на рівні внутрішньої точки серця, що є рівнем вищої тшуви (повернення), яка передувала світові. І це [значить]: «коли шукатимеш Його всім своїм серцем і всією своєю душею»:

דהיינו שיהפך לבו מן הקצה אל הקצה ואתהפכא חשוכא לנהורא ע"י בחי רעותא דלבא זו למאוס בחי עוה"ז ותענוגים ולמשוך לבו ונפשו לדכקה בו ית'.

тобто щоб його серце змінилося від однієї крайності до іншої і «темрява перетворилася на світло» через цей рівень прагнення серця: зневажати життя цього світу й насолоди та спрямовувати своє серце й душу, щоб приліпитися до Нього, благословенний Він.

13 והנה כל זה ע"ד משל הסוחר הנ"ל שמוציא כסף וזהב מרשותו להיות מפזר ונוסף עוד.

А тепер усе це — за аналогією з купцем, згаданим вище, який випускає зі свого володіння срібло й золото, щоб бути тим, хто «розсіює, а ще більше примножує».

כך הנשמה אע"פ [אף על פי] שמוציאה כסף וזהב שהוא בחי' אהבה ויראה הגלויים להתלכש ולהסתיר בגוף ונפש הבהמית הנה עי"ז יש לה יתרון בבחי' רעותא דלכא כרשפי אש מן ההפוך.

Так само й душа: хоча вона відпускає «срібло й золото», тобто рівень, на якому виявлені любов і трепет (агава ве-йіра), аби вони облачилися в тіло й тваринну душу (нефеш габагаміт) та приховалися в них, завдяки цьому вона здобуває перевагу на рівні прагнення серця — подібного до вогняних спалахів, що виникають із протилежності.

14 וזהו וחס הוא אבי כנען בזקף גדול שחמימות רשפי אש ושלחבת העולה למעלה מההיפוך הוא העושה בחי' כנען לסחור כנ"ל כמ"ש טעמה כי טוב סחרה וגו'.

І ось [що означають слова]: «Хам — батько Ханаана», із знаком закеф гадоль: адже саме жар (хамітус) вогняних спалахів і полум'я, що здійснюється вгору з протилежності, створює рівень Ханаана-торговця, як згадано вище; як сказано: «Вона бачить, що її торгівля добра» тощо.

אך מתחלה צריך להקדים בחי' יראה תתאה שהיא נמשכת מבחינת מלכותו ית' שהיא נקי' בחי' כנען העליונה דקדושה שמזה יעלה ויבא ויגיע להיות בחי' כנען בידו מאזני מרמה להגיע לבחי' רעותא דלכא בחי' פנימית הלב כנ"ל.

Але спершу [цьому] має передувати рівень нижнього трепету, який походить від рівня Його царювання (Малхут), благословенний Він; цей рівень називається вищим Ханааном святості. Звідси людина піднесеться, прийде й досягне рівня «Ханаан: у його руці — оманливі терези», щоб дійти до рівня прагнення серця, рівня внутрішнього виміру (пніміют) серця, як згадано вище.

15 וזהו קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראהו באמת דהיינו באמתות נקודת לבו שהרי אנו רואים דגנבא אפום מחתרתא רחמנא קריא ואעפ"כ [ואף על פי כן] עומד ברשעו ואינו שב מידיעתו

І це [означає]: «Ім'я Б-га (Гавая) близьке до всіх, хто кличе Його, до всіх, хто кличе Його в правді», тобто в істинності точки його серця. Адже ми бачимо, що «зłodій біля отвору підкопу кличе до Милосердного», але все ж залишається у своїй злочестивості й не відступає від того, що свідомо [має намір зробити].

וגם אנו רואים שיש אפילו מי שיוליד אהוי"ר [אהבה ויראה] בלבו וחולפת ועוברת כמו אחר התפלה כנ"ל.

Також ми бачимо, що є навіть той, хто народжує у своєму серці любов і трепет (агава ве-йіра), але вони минають і зникають, наприклад, після молитви, як згадувалося вище.

והיינו מפני שאינו נתפס אלא כמוחו ושכלו בבחי' מקיף אבל אינו נכנס לפני ולפנים שיתפעל הלב
באמת לאמתו מעומקא דלבא

Це тому, що воно досягається лише його розумом та інтелектом, як охоплювальне [світло] (макіф), але не проникає всередину, у найглибше, так, щоб серце було зворушене цілковито щиро, з глибини серця.

משא"כ כשיקראוהו באמת דהיינו מעומקא דלבא הנה שפת אמת תכון לעד וכל תמוט עולם ועד:

Натомість, коли кличуть Його в правді, тобто з глибини серця, тоді «уста істини утвердяться навіки» і не захитаються повік і довіку.

16 והנה כתיב הקל קול יעקב קדמא חסר ו' שהוא בחי' קלא דלא אשתמע וקול בתראה מלא ו' שהוא בחי' קלא דאשתמע כמ"ש בזוהר הקדוש.

Тепер написано: «Голос — це голос Яакова»: перший [коль] написаний без літери вав, що є рівнем (бхіною) голосу, якого не чути, а другий коль написаний повністю, з літерою вав, і це бхіна голосу, який чути, як пояснюється у святому Зогарі.

וביאור הדברים הנה בחי' יעקב הוא יו"ד עקב פי' שהיו"ד שהוא תחלת המחשבה ביו"ד נברא עוה"ב [עולם הבא] הוא נמשך לבחי' עקב ורגל שהוא בחי' הדבור.

А пояснення цього таке: бхіна Яакова — це йуд-акев («йуд» [i] «п'ята»). Тобто йуд, що є початком думки, — «через йуд був створений Майбутній світ», — спускається до бхіни п'яти й ноги, тобто до бхіни мовлення.

ויעקב הוא מבריח מן הקצה אל הקצה. מריש כל דרגין. ובכל מדרגות עליונות יש ג"כ בחינת ראש ורגל

А Яаков — це [перекладина, що] «проходить від краю до краю», «від голови всіх рівнів». І на всіх вищих рівнях також є бхіна голови й ноги,

כמ"ש ועמדו רגליו ביום ההוא וכתיב והארץ הדום רגלי וכתיב ומקום רגלי אכבד ויעקב הוא בחי' יו"ד עקב בכל עולם ועולם לפי ערכו.

як написано: «І Його ноги стоятимуть того дня», а також написано: «і земля — підніжжя ніг Моїх», і ще написано: «і місце ніг Моїх ушаную». А Яаков — це бхіна йуд-акев у кожному світі, відповідно до його міри.

17 והנה בחינת קלא דאשתמע הוא בחי' התורה שהוא בחי' המשכה כמשל הקול המחבר וממשיך מצפוני

כוונת הלב לבא לידי גילוי בדבור וכך התורה היא בחי' חכמה עילאה בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא

Аспект (бхіна) чутного голосу — це Тора, яка є аспектом притягування згори вниз, подібно до голосу, що поєднує і проводить приховані наміри серця, щоб вони виявилися в мовленні. Так само Тора є аспектом вищої мудрості (Хохма), аспектом «мудрий, але не пізнаваною мудрістю».

שהרי טעמי המצות לא נתגלו להיות בהתגלות רב להבין כל עמקי סודותיה בפרטי פרטות ונמשכה לבחי' גילוי ע"י התלכשותה בדברים גשמיים סדר זרעים מועד וכו'.

Адже причини міцвот не були настільки відкриті, щоб можна було зрозуміти всі глибини їхніх таємниць у найдрібніших подробицях; натомість Тора була притягнута до рівня одкровення, зодягнувшись у матеріальні речі: у порядки Зераїм, Моед тощо.

18 והוא בחי' קול והמשכה של יעקב יו"ד עקב דהיינו מבחי' יו"ד שהוא חכמה עילאה להיות נמשך עד

עקב והוא עשי' [עשיה].

І це аспект (бхіна) голосу й притягнення вниз, властивих Яакову, — юд-акев: тобто від рівня юд, який є вищою мудрістю (Хохма), вона притягується вниз аж до п'яти — світу дії (Асія).

אך כדי שיהיה האדם כלי ומכון שיהיה חכמה עילאה שורה ומתגלה בו בעסק התורה צריך להיות תחלה בבחי' בטול בבחי' רעותא דלבא

Але щоб людина стала посудиною й місцем, у якому вища Хохма спочиває і виявляється під час вивчення Тори, вона спершу має перебувати в стані самоусунення (бітуль), у бхіні бажання серця,

והוא בחי' קלא דלא אשתמע דרוח אמשיך רוח להיות אור ה' שורה ומתגלה בו להיות חכמת ה' בקרבו בהתגלות וחב"ד [וחכמה בינה ודעת] שבנפשו בטלים וטפלים אליו והוא ענין אתדבקות רוחא ברוחא.

яке є бхіною голосу, якого не чути; адже «дух притягує дух», щоб світло Б-га спочивало й виявлялося в ньому, щоб мудрість Б-га виявлялася в ньому, а Хохма, розуміння (Біна) і знання (Даат) його душі перебували в самоусуненні перед Ним і були підпорядковані Йому. І це — суть «з'єднання духу з духом».

19 וע"ז נאמר אלוהי בקרבי וכתוב ואשים דברי בפוך. דברי ממש כי דבר ה' זו הלכה היא הנגלית בו והיא המדברת מתוך גרונו.

І про це сказано: «Мій Б-г — у мені», а також написано: «І вклав Я Свої слова в твої уста». «Мої слова» — буквально, адже «слово Імені Б-га (Гавая) — це галаха»; саме вона виявляється в ньому, і саме вона промовляє з його горла.

ולכן נאמר על התורה בי מלכים ימלוכו. ואמרינן מאן מלכי רבנן. ומתניתא מלכתא.

Тому про Тору сказано: «Через мене царюють цари», а ми кажемо: «Хто цари? Рабини», і «Мишна — цариця».

כי להיותו בביטול אל דבר ה' ורצונו וחכמתו ואינו תופס מקום מצד עצמו כלל הנה דבר המלך הוא השלטון והוא בחי' מלך שגזור ואומר שאם יטעון ראובן כך כו' יהיה כך.

Адже оскільки він перебуває у стані самоусунення (бітуль) перед словом Б-га, Його волею та Його мудрістю і зовсім не займає місця сам по собі, «слово царя панує», і він стоїть на рівні царя, який постановляє: якщо Реувен стверджуватиме таке-то й т. д., то буде так;

וכן לעשות כך ושלא לעשות כך וכו' ואינו בבחי' עבד כ"א בעשיית המצות שהוא כעבד המקיים מצות המלך ועושה דבריו:

і так само — робити так і не робити так, і т. д. І він не перебуває на рівні слуги, окрім як під час виконання міцвот, коли він подібний до слуги, який виконує накази царя й чинить за його словами.

20 וזהו וישב יעקב בארץ מגורי אביו. וישב הוא ענין השפלה וירידה ממקום עמידתו. ופ"י שבחי' יעקב וי"ד עקב נמשך ונשפל להיות בארץ מגורי אביו.

І ось [значення слів]: «І оселився Яаков у землі, де перебував його батько (мегурей)». «Оселився» (вайешев) означає опускання й сходження з місця, де стояли. І значення цього таке: рівень Яакова — юд—акев (юд, що сягає до п'яти), — притягується вниз і опускається, щоб бути «в землі мегурей його батька».

ומגורי יש בו ב' פ"י הא' הוא לשון יראה והב' הוא לשון אוצר כמו מגורה מלאה פירות שהוא כלי שאוצרין לתוכו ושניהם עולים בקנה אחד כי יראת ה' היא אוצרו כתיב.

А слово мегурей має два значення: перше — страх, а друге — сховище, як у вислові «зерносховище (мегура), повне плодів»: це посудина, до якої складають [плоди]. Обидва значення узгоджуються, бо написано: «Страх перед Ім'ям Б-га (Гавая) — Його скарб».

21 וְכֵן בְּדִבְרֵי רִזְיָל [רְבוּתִינוּ זְכוּנוֹם לְבִרְכָּה] אוֹצֵר שֶׁל יִרְאֵת שָׁמַיִם שֶׁהִיא בְּחֵי יִרְאֵה עֵילָאָה יִרְאֵה בִּשְׁתּ בְּבַחֵי

בְּטוֹל הוּא כְּלִי קְבוּל לְחִכְמָה עֵילָאָה שִׁיחָא שׁוֹרָה וּמִתְגַּלָּה בּוֹ

Так само й у словах наших мудреців, благословенної пам'яті, про «скарбницю трепету перед Небом»: це рівень вищого трепету — трепету сорому, що є рівнем самоусунення (бітуль). Він є посудиною, здатною приймати вищу мудрість (Хохма), щоб вона перебувала в ній і розкривалася в ній.

וְנִקְרָא מִגְוֵרֵי אֲבִיו כִּי יַעֲקֹב הוּא בְּחֵי יוֹיָד עֲקֵב הוּא בְּחֵי הָאֵרָה וְהַמְשַׁכָּה מִבְּחֵי חִכְמָה עֵילָאָה לְהַמְשִׁיךְ

עַד סוֹף כָּל דְּרָגִין. וּבְחֵי חִכְמָה עֵילָאָה נְקִי אֲבִיו.

І це називається «мегурей [трепету] його батька», адже Яаков — це рівень йуд-акев [йуд — літера, акев — п'ята]; він є рівнем світіння й притягування вниз від вищої Хохми, щоб продовжити її до самого кінця всіх рівнів. А рівень вищої Хохми називається «його батьком».

22 וְהִנֵּה זֶה הוּא בְּבַחֵי יַחֲוּדָא עֵילָאָה וְאַתְדַּבְּקוּ רֹחָא בְּרוּחָא בְּעֶסֶק הַתּוֹרָה לְהִיּוֹת בְּטַל אֱלֹוִי יְתִי בְּבַחֵי

חִכְמָה עֵילָאָה כְּנִיָּל.

Отже, це належить до рівня вищого єднання (іхуда ілаа) й злиття духу з духом у вивченні Тори — до перебування в самоусуненні перед Ним, благословенним Він, на рівні наднебесної мудрості (Хохма), як згадувалося вище.

אֶךְ בְּבַחֵי יַחֲוּדָא תַּתְּאָה דְּהֵיִינוּ לְהִיּוֹת כְּלִי וּמִכּוֹן לְשִׁבְתּוֹ יְתִי בְּבַחֵי קִיּוֹם הָעוֹלָם בְּבַחֵי מַלְכוּתוֹ שִׁיחָיָה

גַּם בְּזֶה שׁוֹרָה וּמִתְגַּלָּה בְּחֵי ה' אֶחָד.

Але на рівні нижчого єднання (іхуда татаа), тобто щоб бути посудиною й оселею для Його перебування, благословенного Він, на рівні існування світу, на рівні Його царювання (Малхут), — щоб і тут спочивав і розкривався аспект «Ім'я Б-га (Гавая) — Одне»:

הִנֵּה זֶה נִמְשָׁךְ עֵיִי יְשִׁיבָה וְהַשְׁפְּלִי [וְהַשְׁפְּלָה] אַחֲרַת מַמְדָּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב לְהַמְשִׁיךְ מִדַּת חֶסֶד מֵרֵאשׁ כָּל דְּרָגִין

עַד סוֹף כָּל דְּרָגִין בְּאֶרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה הוּא כְּנָעַן שֶׁהוּא בְּחֵי מַלְכוּתוֹ יְתִי וּמֶלֶךְ בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד אֶרֶץ וְהוּכָן

בְּחֶסֶד כְּסָא.

це продовжується через інше осідання й зниження властивості Яакова, аби притягнути властивість милості (Хесед) від вершини всіх ступенів до завершення всіх ступенів, у нижню землю — Ханаан, який є рівнем Його царювання (Малхут), благословенного Він; адже «Цар правосуддям утверджує землю», а «престол утверджується милістю».

שקיום העולם הוא בחסד כמ"ש עולם חסד יבנה דהיינו בעשיית המצות בכלל ששרשם הוא בחי' חסד ובפרטות הוא מצות הצדקה וחסד שלכן היא נקראת בשם מצוה סתם כו' שהיא שקולה כנגד כל המצות כמ"ש בתניא:

Бо існування світу підтримується милістю, як написано: «Світ будується на милості», тобто виконанням міцвот (заповідей) загалом, коренем яких є рівень Хесед, а зокрема — міцвою благодійності й милості; тому її називають просто «міцва» тощо, адже вона рівноцінна всім міцвот, як пояснюється в Танія.

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

Про це видання

This edition contains the Hebrew text i the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Український переклад і пояснення підготовлено для LikuteiTorah.com за допомогою ШІ (openai/gpt-6-luna-pro:batch) та звірено з єврейським текстом і Sefaria; редактором-людиною ще не перевірено. Будь ласка, важливе перевіряйте за єврейським текстом.

Ребе просив вивчати маамарим тижневої парші — «Хасидську паршу» — протягом того тижня, розподіливши навчання на сім днів (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Навіщо її вивчати та благословення Ребе: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Безкоштовний некомерційний проєкт; тут нічого не продається. Не пов'язаний із Kehot, Sefaria чи Lubavitch Library.
© likuteitorah.com

Із likuteitorah.com/uk/torah-ohr/vayeishev/1/

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок